

A domnit puțin, dar faptele sale atât de mari l-au impus pentru totdeauna în istorie. Mai degrabă temut, apreciat și respectat decât iubit, a consolidat, în doar șase ani, o domnie autoritară care a asigurat cadrul de refacere economică și comercială, stabilitate internă și o oarecare liniște cu otomanii. Postum, românii i-au zis simplu – Țepeș, cronicarii turci – Kazâklî bey (Prințul Țepeș). El se semna în unele acte ale vremii cu numele Drăculea, fiul Dracului.

Decembrie 1431- în cetatea Sighișoarei, în urmă cu 583 de ani, se naștea Vlad, cel de-al doilea fiu al lui Vlad Dracul, poreclit așa de la dragonul din aur încolăcit pe colanul ce-i înconjura gâtul, în calitate de membru al Ordinului Dragonului. Acesta era un ordin cavaleresc apusean, înființat de regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, cu scopul de a apăra credința creștină în fața expansiunii islamice.

Vlad Drăculea are o dublă descendență dinastică: prin tatăl său era nepotul lui Mircea cel Bătrân, domnul Țării Românești, iar prin mama sa, era nepotul lui Alexandru cel Bun, domnul Moldovei. Ca orice fiu de domn, încă de mic a primit instrucția necesară, constând în principal din cunoașterea limbilor străine, eticheta de la curtea domnească, culisele diplomației și mânuirea armelor. Când tatăl său a ajuns domn, împreună cu fratele său mai mic, Radu, au fost trimiși ostatici la Poarta otomană, prin acest act sultanul asigurându-se de fidelitatea tatălui. Pentru copilul Vlad, aflat în jurul vârstei de 12 ani, experiența otomană a fost una traumatizantă: despărțirea de familie, zvonurile care veneau din țară, decapitarea tatălui său din ordinul lui lancul de Hunedoara pentru că părăsise alianța antiotomană, moartea fratelui său mai mare, Mircea, torturat și îngropat de viu de către boierii trădători din Târgoviște, și nu în ultimul rând, agresarea sexuală a fratelui său, Radu, de către sultan. Pe de altă parte, atent la ce se întâmplă în jurul său, pe lângă setea de răzbunare adăugată la temperamentul său vulcanic, captivitatea la turci îl va ajuta să cunoască mai bine moravurile acestora, religia, tactica de luptă, protocolul și, nu în ultimul rând, limba.

Sistemul electiv-ereditar de ocupare a tronului în cele două țări românești permitea ascensiunea la domnie și a fiilor legitimi și a celor nelegitimi, și crearea a două facțiuni boierești destul de puternice cât să-și susțină propriul pretendent. Prin urmare, domniile tânărului voievod vor fi marcate și de luptele cu ramura Dăneștilor, ceea ce va împiedica menținerea lui pe tron într-o domnie lungă și strălucitoare, pe măsura celei duse de vărul său primar, Ștefan, în Moldova.

Singura descriere contemporană a înfățișării sale o lasă Niccolo Modrussa, legat papal la curtea regelui Ungariei, Matia Corvin, unde Vlad era ținut în captivitate:

„Nu era foarte înalt, mai curând îndesat și puternic, cu o înfățișare rece și grozavă, un nas acvilin, nări umflate, o față subțire și roșcată, pe care gene foarte lungi conturau ochii verzi, larg deschiși, sprâncenele stufoase și negre îi făceau să pară amenințători. Fața îi era rasă doar cu o mustață. Tâmpilele proeminente sporeau volumul capului. Avea un gât ca de taur, pe care îi curgeau buclele negre ondulate, până pe umerii largi.”

Prima încercare de ocupare a tronului a avut loc în 1448, cu ajutor otoman, în timp ce Vladislav al II-lea se afla în campania militară din sudul Dunării, alături de lancul de Hunedoara, voievodul Transilvaniei. Înlăturat de pe tron, cel mai probabil alege calea exilului în Moldova, la curtea unchiului său Bogdan al II-lea, tatăl lui Ștefan. Și aici, în spiritul timpului, viețile domnilor sunt curmate brusc și violent. Bogdan este decapitat la Reusenii prin intrigile pretendentului la tron, Petru Aron, prin urmare, pentru a scăpa cu viață, cei doi adolescenți, Vlad și Ștefan, se refugiază în Transilvania, unde cer protecția lui lancul de Hunedoara. Stau, nu pentru mult timp, în jurul lui. În 1456, se pare că având ajutorul acestuia, Vlad ocupă tronul Țării Românești. Avea 25 de ani. Se ivesc împrejurări prielnice pentru a-i întoarce sprijinul rudei sale, Ștefan, pe care îl ajută în 1457 să ocupe tronul Moldovei. Ambii veri sunt domni peste țările lor și înscriu pagini de un eroism legendar în istoria românilor.

Lui Vlad al III-lea, poreclit ulterior Țepeș datorită pedepsei preferate aplicată celor care-i nesocoteau ordinele sau încălcau bunele moravuri, contemporanii i-au creionat două portrete: unul mai aproape de realitate, care surprinde faptele bune ale domnitorului, redată în Povestirile slavone sau cronicile contemporane turcești, italiene, bizantine; al doilea, deloc măgulitor, pus în circulație de adversarii săi, negustorii sași din Sibiu și Brașov, în povestirile germane. Aceștia erau afectați de măsurile de protecție economică impuse de Vlad și de dese represalii în ținuturile de graniță ca răspuns pentru susținerea unor pretendenți la domnie, favorabili intereselor lor, cum erau Dan sau Vlad Călugărul, fratele vitreg al lui Țepeș. Portretul negativ este pus în circulație europeană cu ajutorul tiparului, proaspătă invenție care va duce la raspândirea cărții. Textele sunt însoțite și de gravuri care-l reprezintă pe Țepeș ospătându-se printre cadavre, fiind astfel expus Occidentului catolic ca un creștin crud, fără Dumnezeu, „însetat de sânge”, deși Occidentul practica și el torturi suficient de îngrozitoare. Omul care i-a băgat în sperieți pe sași, pe turci, și pe toți cei fărădelege va ajunge erou de roman, de filme horror, ascendență revendicată de puternica familie monarhică engleză, dar și justițiarul invocat de popor în vremuri de lehamite colectivă, care să curețe clasa politică de aceleași metehne medievale: hoție și corupție, lene și cerșetorie, delăsare și nepăsare, dispreț și aroganță, minciună și trădare.

Ajuns în scaunul domnesc, în 1456, în cea de-a doua domnie și cea mai lungă, și cunoscând psihologia marilor boierilor trădători prin drama familiei sale, i-a ținut departe de el și le-a

interpus o formulă nouă care reunea tineri nobili și boieri mici și mijlocii, devotați domnului și Țării. Sfatul domnesc a asigurat înfăptuirea, în siguranță, a planurilor politice și economice; garda personală i-a susținut măsurile în forță, toți fiind tineri și animați de același curaj nebunesc ce sfida uneori imposibilul:

„și-a făcut o gardă personală nedespărțită de el; după aceea, chemând câte unul dintre boierii înrăiți despre care putea crede că ar fi în stare să ia parte la trădare pentru schimbarea domnilor, îi sluțea și îi trăgea în țeapă...și, înconjurându-se cu un număr de ostași și halebardieri aleși și devotați, acestora le dăruia banii și averea și cealaltă bunăstare și situație celor uciși, încât, peste puțin timp s-a ajuns la o schimbare radicală și omul acesta a prefăcut cu totul organizarea Valahiei”. (Laonic Chalcocondil)

Pentru întărirea autorității domnești, Țepeș alege cea mai lentă, cea mai dureroasă și cea mai umilitoare dintre pedepse: tragerea în țeapă. Pe de altă parte, impactul vizual descuraja orice încercare de abatere de la normalitate și orice tendință de încălcare a poruncilor domnești. Țepeș a fost cel mai bun strateg al războiului psihologic. L-a folosit cu intensitate pentru a asigura Țării liniștea internă și prestigiul în exterior. În scrisoarea trimisă brașovenilor la 10 septembrie 1456, el le transmitea hotărârea de a se comporta ca un domn autoritar care va respinge orice încercare de compromis politic:

„Și să vă gândiți că atunci când un domn e puternic și tare, atunci poate face pacea cum vrea, dar când e fără putere, unul mai tare va veni asupra lui și va face cu el ce va voi”.

Ascensiunea micii boierimi nemulțumea, desigur, pe marii boieri, experți în trădări. Pentru a le înfrânge opoziția și a le dejuca orice plan de înlăturare a sa, Țepeș le-a aplicat pedeapsa capitală, ca de obicei, în timpul unui ospăț, când erau toți strânși la un loc, și când, sub căldura vinului, vorbele curgeau nestingherite, iar aroganța făcea să scape frânturi din gândurile ascunse trecute sau viitoare.

Înspăimântați de măsurile dure luate de tânărul domn, care le lua astfel din mână controlul asupra puterii domnești, ei puteau oricând să destabilizeze poziția fragil întărită.

„Cronicile timpului vorbesc că într-o zi, domnul a adunat la un ospăț la Târgoviște, capitala țării, mai mulți boieri în care nu avea încredere din cauza trădărilor săvârșite de ei în domniile anterioare. În timpul mesei, Țepeș i-a întrebat câți domni au apucat să cunoască în scaunul Valahiei. Ei au răspuns că nici unul nu era atât de tânăr încât să fi cunoscut numai șapte. Întrebându-i apoi din ce pricină schimbările de domni fuseseră

atât de dese și neprimind nici un raspuns, le-a arătat tot el cauza spunându-le adevărul: Vina o poartă rușinoasele voastre dezbinări!” Și pentru a-i opri de la posibilitatea unor viitoare uneltiri, i-a tras pe toți în țeapă.”

Întărirea domniei presupunea și înlăturarea boierilor care îl trădaseră pe tatăl și fratele său și fuseseră părtași la crimă. Pedepsirea trădătorilor trebuia să impresioneze. Totodată, ea trebuia să fie una exemplară pentru a împiedica pe viitor orice uneltire împotriva domnului. Prin umilirea boierilor, luați din biserică de la slujba de Paște împreună cu familiile lor, duși pe jos de la Târgoviște la Cheile Argeșului, și impunerea la muncă forțată în schimbul vieții, se înalță

Cetatea Poienari, o adevărată fortăreață așezată pe crestele semețe ale muntelui, într-un peisaj care fascinează și astăzi, un cuib de vulturi într-un loc încântător pentru ca alte legende să se nască și să definească personalitatea puternică a lui Țepeș. Mulți boieri au murit, fie din cauza drumului, fie, mai ales, a efortului:

„ Una dintre legendele despre Cetatea Poienari, transmisă din tată în fiu, din veacul al XV-lea și până astăzi, spune că boierii din Târgoviște, speriați de asprimea domnitorului Vlad Țepeș care trăgea în țeapă tâlharii, leneșii și trădătorii, s-au adunat în taină și au pus la cale pieirea domnitorului, uneltind să-l prindă viu în cursă și să-l ducă peșcheș sultanului. Țepeș însă, aflându-le la timp uneltirea, întoarse cursa pregătită lui împotriva boierilor. Astfel, în ziua de Paște, se pomenesc boierii cu oamenii lui Țepeș Vodă că umplu biserica și-i ridică, nitam-nisam, pe toți - mic și mare, tânăr și bătrân, bărbați ori femei – și-i aduce pe jos până la curtea de Argeș și de aici până mai sus, la o strâmtoare îngustă, numită de popor Cheile Argeșului. După ce-și desfătă ochii pe priveliștile mărețe ale munților, Vodă ridică buzduganul spre înălțimile amețitoare ale Cheilor, către cel mai înalt colț de stâncă, pe care se mai puteau zări încă niște ziduri ruinate, și, cu glas de tunet, porunci: <Boieri și coconi, jupânese și jupânițe, voi care mi-ați urzit moartea în iatacurile voastre priviți cuibul acela de vulturi, colo sus, să răsară până-n duminica Tomii cel necredincios o cetate de zid, să stea soarele pe fruntea ei>. Și, răsucind armăsarul, pieri ca o nălucă. S-au așternut boierii pe lucru, fără preget, zi și noapte, că știau ei că Vodă nu glumește, și, decât în vârful unei țepe, tot mai bine viu. Mulți au alunecat pe povârnișuri și s-au scufundat în adâncuri de prăpăstii, pradă vulturilor și fiarelor. Dar, cu chiu, cu vai, cetatea cea nouă apărău în dimineața duminicii lui Toma, mândră și strălucitoare. Pe cei rămași i-a iertat, socotind că s-au pocăit de rele și s-au cumințit.”

Cea mai cunoscută poveste e a cunii de aur, pusă de Țepeș pentru a verifica întronarea cinstei în țară, respectul față de porunci și teama față de pedepse:

”Atât de temut era Țepeș în țara sa, căci nu suferea să se facă nimănui nici un rău, fie hoție, siluire sau nedreptate, încât cine făcea de acestea nu rămânea cu nici un preț între cei vii, orice ar fi fost: popă, boier sau om de rând. Și oricât de bogat ar fi fost cineva, nu putea să scape de moarte”. (Povestire despre Dracula Voievod)

“Într-un loc oarecare era un izvor cu apă rece și dulce și mulți din multe părți veneau la acel izvor de beau apă dintr-însul. Dracula făcu o cupă de aur, mare și frumoasă, și o puse lângă izvorul acela, și toți câți beau din acea cupă de aur o puneau îndărăt la locul ei, de frică nimenea n-a îndrăznit să puie mâna pe ea, câtă vreme a trăit el”. (Povestire despre Dracula Voievod)

O altă poveste surprinde atitudinea lui Țepeș față de cei care nu contribuiau la efortul de ridicare economică a țării: leneșii, cerșetori și vagabonzii. Într-o zi i-a invitat la curtea domnească de la Târgoviște, la un ospăț, unde au mâncat și băut pe îndestulate. Apoi i-a întrebat:

“<Ce vă mai trebuie ?> Ei au răspuns cu toții: <Știe Domnul Dumnezeu să dea și Măria Ta cum te va înțelepți Dumnezeu!>El zise către ei: <Vreți să vă fac fără griji și să nu duceți lipsă de nimic în această lume ?> Iar ei așteptau de la el; toți au ars acolo.”(Povestire despre Dracula Voievod)

Pentru a-i umili pe solii otomani care îl tratau cu superioritate și veneau cu pretenții de supunere a țării, Țepeș a invocat respectarea protocolului curții domnești și a dat ordin să li se prindă turbanele de cap într-un cui mic. Gestul său îmbraca astfel și aspectul unei sfidări la adresa mărețului sultan Mehmed al II-lea, cuceritorul Constantinopolului, în suita căruia fusese pe când era ținut ostatic la Poartă, și al unui mesaj privind întronarea respectului față de el și de țara pe care o conducea:

“ Odată au venit la el niște soli de la împăratul turcesc. Și când au intrat la el și s-au închinat după obiceiul lor nu și-au scos fesurile din cap. Atunci el i-a întrebat: <De ce ați făcut așa ?> Și a poruncit să le bată fesurile în capete cu câte un cui mic de fier. Și le-a dat drumul zicându-le: <Ducându-vă, spuneți stăpânului vostru: el e învățat să rabde din partea voastră o astfel de rușine, dar noi nu suntem învățați. Să nu trimită obiceiul său la alți stăpânitori, care nu vor să-l aibă, ci să-l țină la el.>”(Povestire despre Dracula Voievod)

După ce și-a întărit poziția în interior, a refuzat plata tributului și a declanșat lupta antiotomană prin incursiunea fulgerătoare pe malul drept al Dunării, incendiind garnizoanele otomane de la Dunărea de Jos până la Zimnicea și trăgând în țeapă mulți turci. Într-o scrisoare trimisă aliatului său, Matia Corvin, regele Ungariei, arăta că au fost uciși **23.809** oameni, ale căror capete au fost tăiate și așezate în formă de piramidă pentru a-i înspăimânta pe turci, **„afară de 884 care au fost arși în casele lor și ale căror capete nu au putut fi înfățișate”**. Faima domnitorului depășise cu mult hotarele țării și era așteptat ca un eliberator.

Sultanul

„...porni cu război asupra lui Dracula, luând cu sine multă putere. Acesta – adică Dracula- își aduna toată oștirea ce avea cu dânsul și-i lovi peste noapte și măcelări o mulțime de turci, dar cu puținii săi ostași nu putu să țină piept mulțimilor turcești și, retrăgându-se din luptă, începu să se uite la ai săi, care ce fel de rane avea. La cine vedea rana în față, pe acela îl cinstea și-l dăruia și-l făcea boier, iar cine era în spate, porunca să-l puie în țeapă ca pe un fugar ticălos. Iar când se porni din nou deasupra turcului, zise oștirii sale:

<

Cine se gândește la moarte, acela să nu meargă cu mine să rămână aici!>”
(Povestire despre Dracula Voievod)

Raportul de 4/1 era favorabil otomanilor, prin urmare Vlad a evitat întotdeauna o luptă deschisă. Tactica “pământului pârjolit”, atacurile de hărțuire, plasarea de iscoade false slăbeau din forța și moralul oastei dușmane. Atacul de noapte dat asupra taberei sultanului în 16-17 iunie 1462 a bulversat lumea otomană. Țepeș îl pregătise cu minuțiozitate și inspectase anterior, îmbrăcat în turc, tabăra otomană. Uciderea sultanului presupunea debandada armatei și retragerea ei, iar luptele interne pentru tron slăbeau pentru o perioadă presiunea otomană asupra țărilor vasale. Mehmed însă a avut noroc, dintr-o eroare, Țepeș a ajuns în cortul unui pașă:

“Pornind de la straja întâia din noapte a năvălit în tabăra împăratului. Și întâi s-a produs o spaimă mare în tabără, deoarece oamenii împăratului credeau că o armată străină nou venită i-a atacat; și ei înspăimântați și apucați de mare frică din cauza năvalei se și socoteau dați cu totul pierii, căci năvala se dădea la lumina făcliilor și în sunete de corn, care îi indicau locul de năvălit”. (Laonic Chalcocondil)

[illegible]

7 / 9

De la Vlad al III-lea Basarab (Țepeș) la mitul Dracula

Written by Administrator

Wednesday, 14 January 2015 20:33 - Last Updated Thursday, 15 January 2015 11:33

A treia domnie, în 1476, a fost scurtă, de nici două luni. A doua înlăturare a gărzii personale din preajma sa, i-a fost fatală, putând fi astfel ucis de complotiștii lui Laiotă Basarab, pretendentul din ramura Dăneștilor.

“Sfârșitul lui a fost așa. Trăia în Țara Muntenescă și au venit turcii asupra țării lui și au început să jefuiască. El s-a ciocnit cu dâșii și turcii au fugit. Oastea lui Dracula a început să-i taie fără milă și i-a gonit. Dracula de bucurie s-a suit pe un deal să vadă cum taie pe turci și s-a depărtat de oaste. Apropiții lui luându-l drept turc, unul l-a lovit cu o suliță. El văzând că este ucis de ai lui îndată a ucis cu sabia lui pe cinci dintre ucigașii lui. Pe el l-au străpuns cu multe sulițe și astfel a fost omorât”.
(Povestire despre Dracula Voievod)

Ca orice dușman incomod, a fost decapitat și capul dus la Istanbul. Asupra locului unde s-ar afla trupul său, înmormântat în mare grabă, s-a emis ipoteza mănăstirii Snagovului, tot mai mult abandonată ca urmare a lipsei indiciilor. Cercetătorul Constantin Rezachevici a propus o nouă ipoteză- mănăstirea Comana, ctitoria sa, care pare cea mai plauzibilă.

Prof. Elena Ichim

De la Vlad al III-lea Basarab (Țepeș) la mitul Dracula

Written by Administrator

Wednesday, 14 January 2015 20:33 - Last Updated Thursday, 15 January 2015 11:33

Bibliografie:

Stoicescu, Nicolae, Vlad Țepeș, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1976

Dogaru, Mircea, Dracula, Împăratul Răsăritului: Gândirea Politică și Practica Militară în Epoca lui Vlad Țepeș. Tradiție și Originalitate, Editura Globus, 1993.

Andreescu, Ștefan, Vlad Țepeș (Dracula) între legendă și adevăr istoric, Editura Enciclopedică, București, 1998

Ungheanu, Mihai, Răstălmăcirea lui Țepeș, Editura Globus, București, 1992

Magazin istoric, anul III, nr.12, (33), decembrie 1969, p.43-45

Magazin istoric, anul XVIII, nr.10, (211), octombrie 1984, p.50-51

Magazin istoric, anul XXIII, nr.4, (265), aprilie 1989, p.20-21

Culegere de texte pentru istoria României, vol.I, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977

p.66-67

http://www.manastirea_comana.ro/unde_este_mormantul_lui_vlad